

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 314/2567

ธนาคาร น. โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์ ส. ผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ นาย ก.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/27, ป.พ.พ. มาตรา 745, ป.วิ.พ. มาตรา 274, ป.พ.พ. มาตรา 744, ป.วิ.พ. มาตรา 55

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้รับจำนองซึ่งทรงทรัพย์สินจำนองย่อมมีสิทธิบังคับจำนองแม้หนี้ที่ประกันหรือสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานจะขาดอายุความ เพียงแต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระเกินกว่าห้าปีไม่ได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/27 และ 745 แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายสารบัญญัติ เมื่อคดีเข้าสู่ศาล กระบวนพิจารณาก็ต้องบังคับตามบทบัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. ดังนั้น เมื่อ ป.วิ.พ. ภาค 4 ลักษณะ 2 การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาตรา 274 บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องร้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งหมายถึงตั้งแต่มีคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้องเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2543 ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ และจำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2543 ดังนี้ การร้องขอให้บังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินจำนองจึงต้องกระทำภายในสิบปีนับแต่วันที่จำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว โจทก์ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองของจำเลยล่วงหน้าระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2543 แล้ว โจทก์จึงยื่นสิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินจำนองของจำเลย อย่างไรก็ตาม ทรัพย์สินจำนองยังคงอยู่ และโจทก์สามารถไต่ถามต่อลูกหนี้จำนองหรือต่อบุคคลภายนอกที่รับโอนทรัพย์สินจำนองต่อไปได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยและบังคับจำนองศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้องโดยจำเลยยอมรับว่าเป็นหนี้โจทก์ตามฟ้องเป็นเงิน 1,564,537.55 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 1,509,373.07 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยผ่อนชำระหนี้ให้แก่โจทก์เป็นรายเดือนทุกเดือนภายในวันสิ้นเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า 19,500 บาท เริ่มงวดแรกในวันสิ้นเดือนมิถุนายน 2543 เป็นต้นไป แต่ทั้งนี้จำเลยจะต้องชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้นภายในเวลา 3 ปี นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความ คดีถึงที่สุดแล้ว แต่จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา โจทก์ขอออกหมายบังคับคดี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีตามคำขอของโจทก์ ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ 325 ทรัพย์สินจำนองของจำเลยออกขายทอดตลาดชำระหนี้โจทก์ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งว่า ตรวจสอบแล้วคดีนี้ศาลมีคำพิพากษายกฟ้องเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2543 และโจทก์แถลงว่าจำเลยไม่เคยชำระหนี้ ดังนั้น นับแต่วันผิดนัดชำระหนี้ (วันที่ 1 กรกฎาคม 2543) จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาเกินกว่า 10 ปีแล้ว คดีจึงพ้นระยะเวลาบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 274 เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงไม่อาจบังคับคดีหรือยึดทรัพย์สินตามคำร้องได้ ยกคำร้อง โจทก์ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า การบังคับคดีจะต้องกระทำภายใน 10 ปี

คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีชอบแล้ว ยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า โจทก์มีสิทธิร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 325 อันเป็นทรัพย์สินซึ่งจำนองออกขายทอดตลาดหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า สิทธิจำนองเป็นทรัพย์สินสิทธิจะระงับสิ้นไปก็ต่อเมื่อมีกรณีต้องตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 744 (1) ถึง (6) ดังนี้ ผู้รับจำนองซึ่งทรงทรัพย์สิน จำนองยอมมีสิทธิบังคับจำนองแม้หนี้ที่ประกันหรือสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานจะขาดอายุความ เพียงแต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระในการจำนองเกินกว่าห้าปีไม่ได้ ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/27 และมาตรา 745 บัญญัติไว้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายสารบัญญัติ ซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่แก่คู่กรณีที่มีนิติสัมพันธ์ต่อกัน โดยหากเจ้าหนี้ประสงค์บังคับตามสิทธิก็ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาลเพราะเหตุฉุกเฉินนี้โต้แย้งสิทธิ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 อันเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติคือกฎหมายวิธีพิจารณาความบัญญัติไว้ และเมื่อคดีเข้าสู่ศาล กระบวนพิจารณาก็ต้องบังคับตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังนั้น เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 ลักษณะ 2 การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มาตรา 274 บัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องร้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ซึ่งหมายถึงตั้งแต่มิคำพิพากษาของศาลชั้นที่สุดในคดีนั้น สำหรับคดีนี้ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษามาตามยอมเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2543 ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ และจำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความตั้งแต่งวดแรกวันที่ 30 มิถุนายน 2543 ดังนี้ การร้องขอให้บังคับคดีโดยการยึดทรัพย์สินจำนองจึงต้องกระทำในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่จำเลยผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการบังคับคดีที่ต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความ แต่โจทก์เพื่อยื่นคำขอฉบับลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564 ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองของจำเลยล่วงพ้นระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2543 แล้ว จึงมีผลเพียงทำให้โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินจำนองของจำเลยในคดีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทรัพย์สินสิทธิจำนองยังคงอยู่ และโจทก์สามารถไต่ถามต่อลูกหนี้จำนองหรือต่อบุคคลภายนอกที่รับโอนทรัพย์สินจำนองต่อไปได้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องของโจทก์และศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืนมานั้น ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ธนิต รัตนผล · วิฐูร คล่องมีคุณ · สมชาย อุดมศรีสำราญ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/314/2567>